

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
 celoletno K 25.—
 pololetno 13.—
 Posamezna številka 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
 in svoje stališče v državi
 uravnaj si sam!**

Inserati:
 1 mm inseratnega stolpca stane za:
 male oglase K 1.—
 uradne razglase 150
 reklame 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Slovenskemu ljudstvu, „Slovenski ljudski stranki“ in „Jugoslovanski demokrati stranki“!

Iz srede slovenskega kmetkega ljudstva se je lansko leto osnovala „Samostojna kmetijska stranka“. Njena zahteva je, da se kmetijski stan otrese vsakega varuštva in da se odsej zastopa sam. Po vseh delih slovenske domovine je SKS. našla odziv. Skoraj vse zavedno kmetisko ljudstvo je danes v njenem taboru.

Volitve za ustavotvorno skupščino so razpisane. Volilni okraji so tako prirojeni, da pride v kranjsko okrožje nekaj mest in industrijskih krajev, še več pa v štajersko okrožje. To dejstvo in pa ker je še od prej en del kmetov organiziran v JDS. in SLS., grozi vplesti SKS. v strankarski boj, ki si ga ona pravzaprav ne želi.

Naš položaj na mejah je še nejasen. Na zapadu še nimamo granice, na severu je še boj. Ostro strankarskega boja slabi ves narod napram Lahom in Nemcem, slabi ugled našega gospodarstva in naše valute. Med tem ko bi morali delati in delati, se bijemo med sabo.

SKS. kot stranka z izključno kmetiskim značajem s tem slovesno izjavlja, da ne želi boja. Ne želi si grde borbe med strankami. Pa tudi boj kmeta z meščanom je nepotreben, če se da kmetu, kar je kmetovega, in če meščan ne jemlje, kar ni njegovega. Mi, ki zahtevamo popolno samoodlobo kmetkega stanu, tudi drugim stanovom ne odrekamo njihovih pravic.

Tako grede tudi pri volitvah kmetiski mandati kmetu. Kmet naj zastopa kmeta! Vsak mora priznati doslednost in pravilnost tega načela.

Seveda morajo tudi drugi stanovi, zlasti meščani, sami odločiti glede svojega zastopstva.

Ako JDS. in SLS. to načelo sprejmeta, potem ni treba nobenega boja. Pustite kmeta, da si svoje stvari sam uredi! Naj si sam izbere iz svoje srede kandidate! Sklicali bomo v tem slučaju po okrajih kmetiske može brez ozira na to, ali so že pri nas organizirani ali ne, da si postavijo kandidate, ki bodo tako kandidati „Samostojne kmetijske stranke“.

Po številu mestnega nekmetkega prebivalstva bi odpadlo na mesta po našem računu v kranjskem okrožju dvoje, v štajerskem četrto mandato. Ker pa predpisuje volilni red, da se poleg kandidatov s splošnimi pogoji postavijo še kandidati z akademsko izobrazbo, gremo mi še dalje: dajfe kmetu splošne mandate, inteligentne pa si obdržite sami in jih razdelite med mestne stanove.

Vabimo JDS. in SLS., da z oziranjem na nujnost te zadeve in da se izognemo boju, tekmo osmih dni izjavita načelnistvu podpisane stranke, da sta pripravljene na tem temelju razpravljati o strankarskem razmerju. Ako se stranki naši resni ponudbi ne bi odzvali, oziroma ako bi zgoraj razvidnih načel ne sprejeli, bo SKS. v interesu kmetkega ljudstva seveda primorana korakati naprej po začrtani poti brez vseh obzirov.

V Ljubljani, dne 6. vinotoka 1920.

Načelnistvo „Samostojne kmetijske stranke“.

Jakob Kušar s. r.

O agrarni reformi ali SLS. za turško gospodo in proti kmetom.

Koliko je že bilo teh besedi in te pisave glede agrarne reforme! Ostaja pa vendarle vse samo pri besedah in pisavi! Milijoni se trosijo za ministrstvo za agrarno reformo in temu ministrstvu dodeljene urade po vsej državi. Reforma pa se ne gane in ne gane z mesta. Glavni vzrok temu tiči v tem, ker so na vodilnih mestih države vedno le ljudje, ki bi jih reforma najbolj in najobčutneje zadela. V glavnem so to pristaši srbske radikalne stranke, s katero v zvezi je naša klerikalna stranka, in ki so leta 1912. po zmagi nad Turki zasedli velika posestva v Macedoniji, sedaj pa varujejo pri vladi predvsem svoje koristi.

Leta 1919., meseca junija, je bila v Beogradu anketa, tičoč se agrarne reforme, h kateri so bili povabljeni posestniki zemlje, kmetijski zastopniki in kmetje, ki naj bi dobili zemljo. Največ je bilo med udeleženci ankete Bosancev, ki so robovali pod turškim gospodstvom. Takoj po vojski je pričelo v Bosni nemirno gibanje kmetov, mereče na polastitev zemlje. Ker se je vlada bala resnih nemirov, zato je pri tisti priliki pozvala v Beograd neke mnogo kmetov, ampak tudi mnoge turške gospode bege in age. Videlo se je že takrat,

da vlada nima resnega namena glede rešitve naznanjene agrarne reforme v pravičnem smislu, marveč, da hoče le potlačiti revolucionarne izbruhe zemljelačnih kmetov.

Pri enketni razpravi je nastal med ministrom in kmeti resen spor, vsled katerega so turški mogotci zapustili dvorano. Takratni minister za agrarno reformo dr. Poljak je miril kmete in jim razlagal, da bo vlada odkupila zemljo od Turkov in jo dala nato kmetom brezplačno. Tedaj pa so kmetje zagnali hrup in začeli vpiti na ministra: Zemlja, ki so jo Turki ukradli našim očetom, se mora vrniti brez odplačila. Mari misliš, da smo kmetje tako bedasti, da ne razumemo, kaj se pravi: plača država? Država smo vendar mi sami. Če vlada Turkom plača zemljo, bomo morali mi to poplačevati državi z davki. Tega pa mi nočemo! Nočemo se tudi nad Turki maščevati tako, kakor zaslužijo. Država naj posamezniku pusti toliko zemlje, kolikor je za sebe potrebuje, kar je ima pa odveč, naj mu jo odvzame brez vsake odškodnine. Tega ne bomo trpeli, da bi država Turke še nagradila za tatvino, ki so jo učinili našim očetom in za to, ker so nas stoletja tlačili.

Enketa se je končno završila brez vsakršne pomembne ureditve. Bosanski kmetje so se nasilno polastili zemlje ter ustavili plačevanje najemnine Turkom. Vlada radikalcev, ki

se je vzdrževala s pomočjo 19 glasov Koroške klerikalne skupine, se je za Turke ves čas potegovala. V zadnjem času je zmagala, kajti čitali smo, da se je izplačalo turškim begom in agam 300 milijonov dinarjev na račun najemnine namesto kmetov in da se bo ostalo še pozneje izplačevalo. Naši klerikalni listi, posebno „Slovenec“, opravičujejo napade na drja. Korošca ter razkladajo, zakaj je SLS. to dopustila, češ: „Nas to nič ne briga, kar delajo v Bosni!“ Torej skoro enak izgovor, kakor lansko leto v Beogradu: plača država! Mi pa odgovarjamo, kakor bosanski kmetje: Država je ljudstvo in to ljudstvo je v glavnem kmet. Kar vlada potroši in zapravi po vsej državi, to se naprti nam v obliki davkov.

Takšno dejanje je zločin nad državljani, ki ga vrši neodgovorna vlada — nekaj ljudi, ki varujejo svoje lastne interese in svoje pogubne stranke. Zločini pa spadajo pred sodišče. Zahtevamo, da pridejo takšni zločini v razpravo pred ljudsko sodišče novoizvoljene ustavotvorne skupščine, ki naj vse krivce, ki samovoljno zapravljajo naše imetje, sodi in po zaslugi obsodi!

Take in enake čine izvršuje nad državljani naša vladajoča gospoda. Samo da prepuste Srbi vlado klerikalcem v Sloveniji, pa jim gredo ti v vseh protiljudskih sklepah na roko. Našim klerikalcem je ljudsko blagostanje deveta briga, če ima le duhovščina oblast nad ljudstvom. Oim bolj bo kmet ubog, tem bolj bo pokoren. Kaj pa je tudi treba kmetu blagostanja na tem svetu! Na zemlji naj on le gara in trpi za dobro življenje gospode! Dobrot za sebe naj pričakuje le po smrti — na onem svetu! Kmet, spreglej, kaj dela ta gospoda, ki pravi, da so bori za vero, a dela za turške bege in age proti kristjanskim kmetom! Ker se zdaj ta gospoda boji pravične ljudske sodbje ob volitvah, zato hiti prirejati misijone, na katerih straši kmeta pred „Samostojno kmetijsko stranko“, kakor da bi bil kmet res največji grešnik, ki naj poleg posvetnega trpljenja še v peklu pride, če ne voli s protiversko „Slovensko ljudsko stranko“.

Tako se ravna s teboj, drago kmetisko ljudstvo! Ali nisi imelo dovolj težkih izkušenj in dovolj bridkega trpljenja med dolgotrajno svetovno vojno? Ali se ti ni pridigovalo, da je bila vojska kazen za greh? Ali nisi videlo, da je bilo ravno nasprotno: da je bila namreč vojska kazen za tvojo neumnost, ker si se slepo pokorilo gospodi ter ji vse verjelo? Gospodskim stanovom, ki so imeli največ grehov, ni bila vojna v kazen. Znali so se te kazni spretno obvarovati in uravnati vse tako, da so med vojno obogateli. Kmet pa, ubogi trpin, ki je imel najmanj ali nič grehov, se je moral vojskovati, je moral trpeti in umirati za gospode muhe, njegova žena z malimi nepreskrbljenimi otroki pa rediti vojsko. Ali moreš torej, dragi kmet in ljuba kmetica, še verjeti, da je bila vojska kazen za greh? Mi pravimo: misli in sodi s svojo glavo in po svojem preudarku se ravnaj, ne pa sodbi in mislih gospode! Kot kri-

stjan stori svojo dolžnost, kot državljani pa se ne pusti od nikogar zapeljati! Če ne dobiš odveze zaradi tega, ker si pristaš „Samostojne kmetijske stranke“, potoži tako-le: „Gospod, moja vest je čista!“ Pa odidi v miru brez vsakega strahu! Strah je za divjo zverino in neumno žival, ne pa za pametnega človeka. Pojdi pogumno in brez strahu naprej v boj za Staro pravdo!

Ivan Mrmolja.

Odpremne izkaznice,
 ki so tako zelo ovirale kmetisko prebivalstvo pri prometu s kmetijskimi pridelki, so na zahtevo naše stranke po vsej Sloveniji odpravljene.

Pozor, somišljeniki „Samostojne kmetijske stranke“!

Vse časopisje „Slovenske ljudske stranke“ napoveduje hud volilni boj, to se pravi: SLS. bo uporabila vsa dovoljena in nedovoljena, vsa čedna in umazana sredstva v dosegu svojih namenov. Samoumevno je, da bo ta boj veljal le nam kmetom, ki se organiziramo v svoji lastni stanovski samostojni stranki proti volji te zlahtne gospode. Edino naša stranka je baje grozno nevarna in more obračunati v državi z raznimi frakarskimi hijenami, ki so dosedaj na krmilu države sesale ljudsko kri in kopale grob mladi in lepi naši državci. Njih boj bo pustil pri miru protiverske, njim sorodne „zveze“ socialistov, komunistov in podobnih elementov, ker njihovi „veri“ niso nevarni vsi ti demoralizirani pustolovci, temveč veri nevaren je samo naš kmet, kateri se ne pusti več ropati in vladati z bičem teh krvoločnih zatiralcev vsega poštenja ter vse časti in morale. Poznamo volilno bojno taktiko SLS., poznamo vse laži, vse hudobije in vsa obrekovanja, ki jih ta stranka vedno ob volitvah meče med ljudstvo in s katerimi blati njim neljube voditelje, kandidate in somišljenike nasprotne stranke. Marsikdo se še spominja na zadnjo volilno borbo in na to, kako „strašno“ stvari je razširjala takrat ta stranka. Vnebovpijočega bogoskrustva, onečasnjenja cerkev, podiranja križev, metanja križev iz šol po učiteljih in mnogo drugih enakih dejanj so obdolžili člane nasprotnih strank. Nekateri bolj brihtni so seveda vse to kot samo sveto resnico verjeli in razširjali. Kaj je tem „poštenjakom“ na tem, da se je vse to njihovo satansko obrekovanje potem pri sodišču izkazalo kot hudobno izmišljeno in da so s tem zapeljali nešteto svojih ljudi v nesrečo, ker so za svojo pregloboko „vernost“ in razširjanje takih govoric morali po več tednov in „ričet“. Gospodje so se vsemu temu le smejali in po volitvah obrnili hrbet vsem onim, ki so za nje trpeli. S popolnoma enakimi stvarmi so že tudi sedaj pričeli. „Slovenec“ je obdolžil neke fante, da so onečastili sv. križ. Ko bi morali to dokazati pred sodiščem, so se junaksko skrihli za hrbet urednika, kateri je

pred sodiščem jokal in zatrjeval, da je prišlo dotično poročilo v list brez njegove vednosti. In duhovni svetnik Janez Kalan je v svoji cerkveni pridigi v Radomljah na enak najgrši način napadel tamošnje Sokole. Ti ga sedaj tožijo, a sodišče ne more izslediti „junaka“ Kalana, ker se je skril. S podobnimi in s še zlobnejšimi hudobijami bodo prišli v tem večji meri v sedanji volilni borbi, ko jim gre po njih lastni izjavi za politično življenje ali smrt. Zatorej pozor, somišljeniki! Bodite čuječi povsod: na cesti, v gostilni, na železnici, v cerkvi i. dr. Kakor hitro se pojavi kdo, ki vam bo razlagal o naših voditeljih, kandidatih in somišljenikih tako stvari, katere se vam bodo zdele sumljive in nejasne in katere bi imele namen blatiti naše ljudi (kakor da so umrli, pobegnili, odstopili, se pregrešili, onečastili križe ali cerkve, topli ali celo ubijali duhovnike, da so zaprti itd. itd.), si takoj zabeležite vse natančno, napišite naslov onega, ki take vesti razširja ter vse priče, katere kaj takega slišijo. Ako bi take stvari slišali v spovednici ali s prižnice, si prav tako zabeležite takoj izjavo in priče. Ako bi osebe, ki razširja kake laži, ne poznali, pokličite na pomoč organa najbližnjega oblastva (orožnika, stražarja itd.), da zveste, kdo da je. Vse te stvari naznanite takoj najbližnjemu tajništvu SKS., katero bo preskrbelo, da dobe hudobni obrekovalci zasluženo lekcijo. Svojim sosedom to pojasnite in jih svarite pred zvijačo in pred namenom takih izmišljenih lumparij, ki jih bo SLS. na račun ljudske neumnosti metala zlasti zadnji čas pred volitvami med ljudstvo. Vsako, tudi najmanjšo sumljivo stvar naznanite, kakor že rečeno, takoj tajništvu SKS.

Tovariši! Naše voditelje večinoma vsi dobro poznate, vsaj so iz vaših vrst in so bili vedno med vami. Nje so napadli klerikalni in drugi časopisi že sto in stokrat. Najraje bi bili iztrgali z njih živih teles meso in jim izpili kri. Toda ti voditelji so še vedno živi, neupogljivi in neustrašeni. Naše kandidate si bo pa izbralo kmetisko ljudstvo samo po odposlancih iz vsake občine in ti kandidati bodo nato izmed sebe izbrali za določeno okrožje po enega kandidata, moža, katerega zmoglosti, voljo in zanesljivost bodo dobro poznali in ki mu bodo zaupali. Le tako izbrane kandidate bo SKS. dala na volilno listo. Torej vedite, da, kakor bodo v vašem okraju zaupniki iz vsake občine določili onega moža iz svoje sredine, katerega poznajo in o katerem so prepričani, da bo za koristi kmetkega stanu žrtvoval vse svoje moči, prav tako bodo kmetje storili v drugih okoliših vseh naših volilnih okrožjih. Tako izbranim našim možem lahko s mirnim srcem zaupate mandate, četudi bodo planili nasprotniki vseh kalibrov po njih kot stekli psi. Tovariši kmetje, pokazite tem krvoesom, da so minuli časi, ko so razni „nobel“ gospodje krivili naše kmetisko ljudstvo z lažmi, hinavstvom, obrekovanjem, pešjo in bičem, in ko jim je za to ubogo ljudstvo izročalo oblast nad seboj, pred njimi trepetalo in se treslo. Pokazite, da se zavedamo, da

Prečitajte natančno „Navodila za volitve“!

smo ustvarjeni od Boga enako kot vsi frakarji in da gospod Bog ni nikoli zapovedal, da bi moral kmet biti rob raznih nadutih parazitov. Kmet hoče in mora biti enakoveren s tistimi, ki enako delajo in trpijo kot on. Pred lenuhi in izdajalci kmetijskega stanu pa kmet ne bo nikdar klonil glave. Zategadelj na delo, delo in delo s hramim srecem, ponosno glavo, odprtimi očmi in pazljivimi ušesi za našo svobodo in za zmago stare pravde!

Škandal pri „Kmetijski družbi“ — slovenski vinogradniki oškodovani za deset milijonov kron!

Ze nekaj let preskrbuje „Kmetijska družba“ vinogradnike z vso potrebno množino modre galice. Če naj družba svojo dolžnost prav vrši, mora kmetovalcem to gospodarsko potrebščino po znatno nižji ceni preskrbeti, kakor morejo to storiti iz naravnih razlogov trgovci. Predpogoj tej dolžnosti je, da krije družba svojo potrebščino modre galice v trenutku, ko je galica najcenejša, t. j. ob najugodnejšem času, in sicer že poleti za bodočo pomlad, kajti galica je spekulacijsko, borzno blago, ki svojo ceno hitro menjava in katerega cena se proti jeseni skokoma dviga.

Družbeni blagovni oddelek ima trgovsko večje in preizkušene uradnike, ki so bili letos včas vsemu toliko vestni, da so zasledovali svetovni trg za galico in so v najugodnejšem trenutku izposlovali resne ponudbe po skrajno nizki ceni.

Sredi meseca avgusta je imela „Kmetijska družba“ silno ugodno ponudbo, in sicer po 26 nemškoavstrijskih (okroglo 10 naših) kron za kilogram, ki jo je bilo treba nemudoma sprejeti. Družbeni tajnik je od družbenega predsednika g. Jana zahteval dovoljenje, da sme kupčijo po tej ugodni ceni takoj skleniti. Toda predsednik je dovoljenje odklonil, češ da mora zadeva priti pred sejo, ki pa ne more biti pred dnem 16. septembra, kajti do dne 15. septembra je g. dr. Verstovšek na letovišču. S tem je g. Jan eklatantno priznal, da on ni zmožen družbe voditi, da daje le svoje ime za pesek kmetom v oči, kajti dejanski družbeni predsednik je profesor grščine (!) in kmet (?) z Julij dr. Verstovšek, ki niti ni glavni odbornik družbe ter tudi nima zaradi tega pri družbi ničesar govoriti.

Glavni odbor je potem imel čez nekaj tednov sejo. Dotična tvrdka, ki bi lahko nabavila družbi galico, pa seveda takrat ni bila več vezana ter je že davno pred sejo sporočila, da stane kilogram galice že 38 nemškoavstrijskih kron in da se cena galice še kar naprej dviga. Danes je cena modri galici v Nemški Avstriji že nad 40 nemškoavstrijskih kron! Družba še doslej ni kupila galice in je ugodno priliko za to leto že davno zamudila.

Ostane tedaj dejstvo, da bodo morali slovenski vinogradniki prihodnjo pomlad vseh nemarnosti nesmožnega in od nevedčega profesorja odvisnega predsednika Jana plačevati modro galico prejkone po dvojni ceni in po krivdi „Kmetijske družbe“ bo ves nepotreben izdatek za naše vinogradništvo leta 1921. Znašal v Sloveniji blizu 10 milijonov nemškoavstrijskih kron.

Odgovoren za to ogromno škodo je družbeni predsednik, ki je nakup galice kar cele tedne zavlačeval, dasi bi se moral nakup galice v pravem trenutku — v 24 urah — izvršiti. Nekaj krivde pa nosi tudi družbeni tajnik, ker ni, dasi je vedel za veliko nevarnost, ki preti vinogradnikom, in dasi je poznal predsednikovo nesposobnost, sklenil kupčije v prid vinogradnikom takoj na svojo odgovornost.

Bogatejši posestniki!

Zavedajte se, da je naše delo, združeno s hrvaškimi in srbskimi kmeti, delo v varstvo zasebnega imetja. Zato nas podpirajte in ne glejte nas z zadovoljstvom od daleč! Naše delo je težko. Organizacija se ne ustvari sama, ampak zanjo je treba mnogo dela in denarnih artev. Zdravite se torej in prispevajte za SKS!

Ljubljanska inkvizicija.*

Tako imenujejo novo odredbo deželne vlade o imenovanju okrajnih šolskih nadzornikov za Slovenijo. Proti volji velike večine slovenskega učiteljstva, proti volji ljudstva se je izvršilo to imenovanje. To je zopet nova slika slovenske demokracije. Česa vsega se bo še spomnila ta naša nesrečna vlada? Ali nima drugega dela kot vedno ljudstvo razburjati, enkrat delavce, drugič kmete in sedaj naj pridejo zopet na vrsto slovenski učitelji. In v teh za nas tako kritičnih časih! Ali misli vlada, da smo obdani s kitajskim zidom, da ne pride od nas nobena vest v svet? Vse, kar se noče udati klerikalnemu razdirajočemu absolutizmu, mora iti skozi šibe. Ista usoda, ki je preganjala nas samostojne kmete že nad eno leto, bo zadela sedaj slovensko učiteljstvo.

Mi samostojni kmetje ne moremo iti molče preko tega vprašanja. Prava kmetijska izobrazba bo mogoča le skupno s svobodnim slovenskim učiteljstvom na deželi. Učitelji-sužnji ne bodo vzgajali odločnih in zavednih kmetov, kakršne mi kmetje potrebujemo. Ne smemo prezreti, da se je prej omenjeno imenovanje izvršilo tik pred volitvami. Gre za klerikalno nadvlado. Velik del učiteljstva še ni pokazal svoje politične barve, gotovo pa je, da se ne ogreva za klerikalno nadvlado dr. Verstovška, ki hoče slovenskega učitelja zaslužiti. Temu učiteljstvu hočejo spraviti na vrat svoje nadzornike, ki bodo preiskovali njih politično prepričanje in jim, če ne bi trobili v njihov rog, zavezali usta. V zvezi s tem so nastavljanje, prestavljanje in odstavljanje učiteljev ter razne šikanje, ki bi si jih izmislila ta inkvizicija. „Slovenec“, glasilo SLS, že pripravlja pot za hujškanje proti učiteljem; v krajnih šolskih svetih se že pričinja gonja. Za liberalce bodo klicali učitelje prav tako, kakor so nas samostojne kmete in vera bo v nevarnosti. In kaj bo iz tega? Malo več hujškanja, malo grše življenje in večje sovraštvo med ljudmi, a veri bo to le škodovalo. Boj teh starih krajnih šolskih svetov, avstrijskih patriotskih ostankov, bo brezuspešen proti zavednemu učiteljstvu, ki je v vojski dosti prestalo zaradi svojega prepričanja, med tem ko so ti krajni šolski sveti vojsko za domačo pečko prespali. To bo zadnje žalostno dejanje slovenske klerikalne vlade. Mi samostojni kmetje pa smatramo ta napad na samostojnost učiteljstva za napad na našo samostojnost in odločno povemo, da se bomo s slovenskim učiteljstvom borili ramo ob ramo proti ljubljanski inkviziciji.

Kmet.

Stanovska izobrazba in kmet.

Med posameznimi stanovi našega naroda se opaža veliko gibanje za napredek. Stanovsko so se organizirali predvsem trgovci, delavci in železničarji, pa tudi obrtniki. Vsi stremijo po izpopolnitvi stanovske izobrazbe. Ustanovile so se šole, društva, zadruga i. dr. Opaža se že vpliv teh ustanov na posameznika iz njihovih vrst, kar čutijo tudi že drugi, neorganizirani stanovi.

Temu se ni čuditi, ker je že od nekdaj običaj pri rokodelcih in trgovcih, da morajo, preden nastopijo samostojno svoj poklic, izkazati svojo zmožnost. In še tako zaničevan čev-

* Priobčitev tega članka smo namenoma odlagali, ker smo še vedno nekoliko verovali v dostojnost in pravičnost naše vlade in ker smo upali, da bo uvidela ta vlada svojo nasilno krivico in jo popravila. Pričakovali smo zaman. Zgodovina tega nasilstva je sledeča: Imenovati okrajne šolske nadzornike ima pravico le ministrstvo v Beogradu. Ker pa se je poverjenik dr. Verstovšek bal, da bo ministrstvo imenovalo neustrankarske šolske nadzornike na ta mesta, se je uprl ministrstvu in imenoval na lastno pest svoje strankarske pristale in agitatorje. Vred tega grozi nastati pravcata anarhija med učiteljstvom. Napredno učiteljstvo, ki je organizirano v „Udruženju Jugoslovenskega učiteljstva“ (U. J. U.), noče priznati teh nepostavov imenovanih okrajnih šolskih nadzornikov ter ima tudi čisto prav. Klerikalno učiteljstvo, združeno v „Slomkovi zvezi“ pa zopet grozi, da ne bo priznalo tistih nadzornikov, ki bi jih imenovalo ministrstvo. Tako se varuje pri nas na najvišjih mestih državna avtoriteta. Tako anarhistično si predstavljajo naši klerikalci takozvano samoupravo (avtonomijo) Slovenije. To bi bila le obnovljena Šušteršičeva strahovlada. (Opomba uredništva.)

ljarski vajenec mora položiti izpit pred mojstrom o svoji strokovni izobrazbi, ako hoče postati samostojen, oziroma pomočnik. Kako je pa pri kmetu? Slaba vzgoja in dejstvo, da kmet ne pozna samega sebe, njegova neokretnost in enostranost, zaostalost za drugimi stanovi, predvsem pa pomanjkanje stanovske izobrazbe, so krivi preziranja in zaničevanja s strani drugih stanov. Le pogledimo kmeta na Češkem! On je med prvimi faktorji v državi. On soddoločuje sam o svoji usodi in o usodi svoje države, ker hodi po isti poti, kakor drugi stanovi, namreč po poti splošne in stanovske izobrazbe, ki mu jo nudijo številne kmetijske šole.

Zatorej kmetje! Sirova sila in telesna moč ne zadostujeta, ampak treba je duševne olike in strokovne izobrazbe, da si gospodarji priborimo v državi tisto mesto, ki nam gre. Kar se sami nimamo, privoščimo svojim sinovom! Dokler bomo nasprotovali strokovni izobrazbi s svojo trmoglavostjo, tako dolgo ni misliti na gospodarski razvoj našega kmetijstva, tako dolgo ni upati na uspešno kmetijsko strokovno organizacijo. Kmetje, pustite svoje sinove, naj gredo v kmetijske šole, in imejte pred očmi, da le v strokovni izobrazbi leži moč in bodočnost našega kmetijstva. Vsaka večja, pa tudi vsaka srednja kmetija imej vsaj enega naslednika s strokovno izobrazbo!

Strankine vesti.

Proti dr. Koroševim obrekovanjem

je izvrševalni odbor SKS. v svoji seji dne 5. t. m. najodločneje protestiral ter sklenil pozvati ministrstva dr. A. Korošca, voditelja SLS, naj nastopi s konkretnimi dokazi za svoje obdolžitve (izrečene na mariborskem shodu zaupnikov SLS.) o našem izdajstvu, o zvezi z demokrati i. dr. Ako dr. Korošec tega ne stori, je padel v naših očeh med nizkotne obrekovalce.

Volilni imeniki.

Naše pristaje opozarjamo, naj primerjajo pri pregledovanju volilnih imenikov povsod prepise imenikov z izvirnimi (originalnimi) volilnimi imeniki, ki so od sodišča uradno potrjeni.

Paziti je zlasti na to, če je v prepisih ravno toliko volilcev in če so vsi tisti volilci kakor v potrjenem imeniku. Ako zasledite kje nepravilnosti, nam to takoj in natančno javite!

Volitve v agrarne odbore

so razpisane. Ti odbori bodo pri razdelitvi, odnosno zakupodaj zemlje soddoločevali. Ne prezrite teh volitev! Pojasnila dobite pri krajevnih odborih naše stranke.

Naši tabori, shodi in sestanki.

Dne 10. oktobra bodo v Posavju na Stajerskem shodi SKS. v nastopnih krajih:

na Bizelskem po prvi sv. maši; v Kapelah ob enajstih dopoldne; v Dobovi ob dveh popoldne; v Pišecah po prvi sv. maši; v Arličah ob enajstih dopoldne.

Pozivljamo vas, tovariše kmete zgoraj navedenih in vseh sosednih občin, da se vsi do zadnjega udeležite teh naših velevažnih shodov in da privedete s seboj tudi svoje sosede, može in žene, fante in dekleta! Volitve, pri katerih se bo odločevala za dolgo vrsto let naša usoda, so pred durmi. Zatorej vsi na vztrajno delo za dobrobit in svobodo kmeta!

Velik tabor SKS.

bo v nedeljo dne 24. oktobra ob devetih dopoldne na glavnem trgu v Kamniku na Gorenjskem. Na ta tabor pridite vsi kmetje in vse kmetice, da boste slišali svoje tovariše kmete, ki vam bodo pojasnili naš sedanji položaj ter namen in pomen našega boja za našo staro pravdo! Vsakdo naj se zanesljivo udeleži tabora!

(Šmartno ob Dreti.) Dne 15. m. m. je bil pri nas javen shod SKS. Nad 400 resnih mož, čvrstih mladeničev, zavednih žen in brhkih deklet je bilo na shodu navzočih. Predsedoval je shodu domači veljak Martin Zidarn, kateri je prav spretno vodil vse zborovanje. Tovariš Drofenik je v svojem nad uro trajajočem govoru poljudno razpravljal o notranjem položaju naše države ter pojasnjeval naše žalostno gospodarsko stanje, v katerega smo zabredli vsled strankarskega boja naših vladajočih strank. Marsikatero bridko je povedal o „Kmetijski zvezi“, katere je podrepanik klerikalne stranke. Burjo smeja in odobravanja so izzvale njegove sarkastične opazke. Za Drofenikom je povzel besedo naš tovariš Fran Kristan, posestnik iz Kranjskega. Bodril je poslušalce na pošteno in vztrajno delo za osvoboditev kmetijskega stanu. Iz njegovih navdušenih besed so se udeleženci shoda prepričali, da je naša mlada stranka že močno drevo, ki ima svoje čvrste korenine razvite ne samo po Sloveniji, nego po vsi Jugoslaviji. To mlado drevo bo postalo močno, če bodo vsi, prav vsi kmetje in kmetijski delavci pri bodočih volitvah storili svojo dolžnost in glasovali za kandidate SKS. Mladi tovariš Herlah iz Gornjega Doljca je s svojim lepim in navduševalnim govorom pozival poslušalce na složno delo vseh posestnikov kmetov in kmetijskih delavcev ter prinesel pozdrave naših organiziranih kmetov iz slovenjebistriškega okraja. Stari, izkušeni in mučen gospod Lipold iz Mozirja je izjavil, da se tudi on priključuje naši stranki, v kateri vidi spasilnico kmetijskega stanu pred gospodarskim polomom. Tovariš Sancin nam je pojasnil volilni red in dal razna potrebna navodila. Pojasnjeval nam je tudi člen 14. volilnega zakona, po katerem mora biti na vsaki kandidatski listi vsak četrti kandidat kvalificiran, to je z dovršeno univerzo ali kako višjo strokovno šolo. Vsi taki kandidati imajo tudi svoje namestnike. Za to točko so s posebnim vnemo glasovali klerikalci, ker so vedeli, da bi brez nje prišlo malo bivših poslancev advokatov in duhovnikov v novi državni zbor. S tem so tudi našo, kakor vsako drugo demokratično stranko prisilili, da mora postaviti deset kvalificiranih kandidatov — doktorjev in duhovnikov — na svojo kandidatsko listo. Naša stranka, ki je hotela postaviti dogovorno z narodom kmete, kmetijske strokovnjake, inženjerje in živinozdravnike za kandidate, ne more vseh uveljavljenega volilnega zakona sedaj takih postavljati, nego bo morala beračiti okoli doktorjev in duhovnikov, da bodo prevzeli kak mandat. Kandidiranje strokovnjakov je izključeno, ker so večinoma v državni službi, kajti niti tem niso privoščili srbski radikanci in slovenski klerikalci pasivne volilne pravice. Mi smo hoteli, naj narod sam odločuje, koga sme izbirati in koga voliti, toda dali so nam postavbo, ki nam poslance vsiljuje. Tovariši Gornjesavinčani! Zavijamo rokave in odhitimo na delo! Zmaga mora biti naša!

(Minister dr. Korošec) je zapustil popolnoma ozdravljen bolnišnico, vendar se še ne vrne v Beograd, temveč namerava okrepiti svoje zdravje na volilnih agitacijah.

Pokrajinske vesti.

(G. Jakoba Jana,) v postranski službi nositelja imena poverjenika za kmetijstvo in predsednika „Kmetijske družbe“, pričakujejo Dolenjci z veliko radovednostjo pri konjski dirki v St. Jerneju, da bodo videli od obličja do obličja moža, ki tako vrolo skrbi za dobrobit naših vinogradnikov in ki „z udanostjo vzvišenim načelom“ potvarja pravila „Kmetijske družbe“. Šentjernežani, ki jim je kar preprosto črtal od glavnega odbora že davno potrjeno podružnico, mu pripravljajo poseben slavalok, skozi katerega se bo, opremljen z vsemi zasluženimi častmi, nazaj v Ljubljano peljal.

(Klerikalna politika doma in v Beogradu.) Klerikalno časopisje se umetno razburja zaradi državnega proračuna, katerega pa je soppodpisal njihov vodja — minister dr. Korošec. Ko so šli nedavno klerikalni poslanci protestirati proti proračunu k ministrskemu predsedniku dr. Vesniću, so morali priznati, da jih Korošev podpis veže. Kdo naj še kaj verjame klerikalnim politikom, ki igrajo tako hinavsko igro!

(Tatu že imamo!) Zvit tat, ki so ga zalotili, hoče odvrniti pozornost od sebe in zato bežeč kriči: primite tatu! Klerikalci so izdali prav zato hinavsko knjižico „Primite tatu“, da bi odvrnili od sebe svojo veliko krivdo na strašni vojski. Toda tat ostane tat, klerikalci so pa tudi vedno enaki. Lani so skrivno in zahrbtno napadli „Kmetijsko družbo“ in izvršili pod okriljem prošta Kalana

sleparsko volitev, ki bi se je vsak doštosten človek sramoval. Letos ve vsakdo, da se že od meseca julija dalje vrše občni zbori podružnic, na katerih dnevnem redu je glavna točka volitev delegatov. Ker mislijo „vezarji“, da smejo samo oni agitirati, zato pa „Slovenec“ z dne 16. septembra piše: Samostojni so s pomočjo ekspoziture napravili zahrbtni napad na „Kmetijsko družbo“. Zahrbtni so bili sami, sedaj pa nam to očitajo, ko vendar javno, odkrito in pošteno nastopamo v tej volilni borbi, ne pa zahrbtno in zvižno, kakor klerikalci, ki imajo za svoje krivice in sleparstva polno zaščito v sleparsko izvoljenem glavnem odboru. Ne išcite tatov — tatje ste sami!

(Samostojneži smo vsega krivi, za vse odgovorni.) Ker je finančni minister dr. Stojanović — baje liberalce — sestavil državni proračun, ki ga vsi kmetje do dna svoje duše preklinjamo, piše „Domoljub“: „Vidi se, kakšno ljubezen do kmeta imajo liberalci. In potem si še upajo šariti po kmetih s „Samostojno kmetijsko stranko!“ Nam je za Stojanoviča toliko kot za muho v močniku. Kako pridemo torej z njim v zvezo? Resnica pa je, da je dr. Korošec podpisal in s tem odobril Stojanovičev državni proračun. — Drug slučaj: Ljubljanski podžupan dr. Triller se je kot zastopnik liberalnega meščanstva nedavno na nekem shodu potegoval za meščane proti kmetom. In zopet kriči „Domoljub“: „Kaj poreko na to naši samostojni?“ Mi pravimo, da ste vsi farizeji okrog „Domoljuba“ hudobni, ako spravljate nas z drjem. Trillerjem v kako zvezo. Dr. Triller nam je ravnotako simpatična prikazen kakor so nam Stojanović, Protič in Korošec. — Sicer pa se zavedamo, da bo morala nositi naša stranka še vse drugačne odgovornosti, kakor n. pr. te-le: ako bo Brodarjev železdec slabo prebavljaj, kriva bo naša stranka, ker mu bo pri volitvah preprečila, da se ne bo hodil vedno pregibati v Beograd; ako dobi poverjenik Jan drisko, ker je vsled zavožene manipulacije z modro galico moral preveč okrog tekati, bo kriva tega seveda zopet naša stranka itd.!

(Minister dr. Korošec) je zapustil popolnoma ozdravljen bolnišnico, vendar se še ne vrne v Beograd, temveč namerava okrepiti svoje zdravje na volilnih agitacijah.

(Volilni program SLS.) Na sestanku zaupnikov SLS. v Mariboru je dr. Korošec razvil volilni program. Priznati moramo, da program ni napaden, ako bi bil odkritorečen in resno mišljen. Dr. Korošec se je izrekel za enotno državo s sedaj vladajočo dinastijo na čelu. Odločno je izjavil, da za republiko še davno nismo zreli. Priznal je, da je vladarska dinastija resnično demokratična, a tudi v verskem oziru nimamo Slovenci najmanjšega povoda za kako pritožbo proti njej. Za slovenske pokrajine je zahteval dr. Korošec popolno avtonomijo. V vseh teh točkah se strinjamo z njim popolnoma tudi mi. Videlo se je, da je program v nasprotju z mišljenjem večine pristavev SLS., posebno duhovščina je dosedaj širila tajno in javno vse drugačne nazore. Novi program je narekoval strah pred nasprotnimi volilci. — Značilno je, da se dr. Korošec ni dotaknil drugih nasprotnih strank, da pa se je z vso besnostjo zagnal v našo stranko. Že ve, kdo jim bo nevaren.

(Krepko, toda dostojno!) Tako je zaklical dr. Korošec na sestanku zaupnikov SLS. v Mariboru ter nato nadaljeval: Kako se bo vršil letošnji volilni boj? Mi želimo, da mirno in dostojno. Zato zelo obžalujemo, da je častivredni ljubljanski župan otvoril volilno borbo s psovko o „katoliških kavkah“. K tej dr. Koroševci hinavščini pristavljamo: Zato obžalujemo, da je častivredni minister in vodja SLS. dr. Korošec otvoril volilno borbo s psovko o „samostojnih revčih“. Ne samo mi ga obžalujemo zaradi te psovke, ampak tudi njegova starost in socialna pozicija govorita proti nje-mu. Sicer pa nismo nervozni in ne gledamo plaho v bodoče dni. Mi smo na vse napaveni in na vse pripravljeni ter bomo nasprotne napade krepko, dostojno odbijali. Sirovost nasprotnikov je ob vsaki volitvi odpirala volilec oči. (Dobesedna dr. Koroševa obsodba samega sebe in njegove stranke.)

(Dvojna mera.) Popolnoma nepravilno izvršeni občni zbor podružnice „Kmetijske stranke“ v Kamniku so v zvezi našemu pozivu potrdili, a pravilno opravljeni občni zbor v Zagorju je predsednik Jan razveljavil, ker se je nekdo prižogal, da v vabilu ni bilo navedeno, ali velja določena ura po novem ali po starem času. Za vsa država velja samo en čas in sram nas mora biti, ker imamo poverjenika, ki tega ne ve. Ker v zbiranih Gorjah niso le za eno uro, ampak za 100 let zadaj, zato so ponosni na svojega Jana. Sramu klerikalci pač ne poznajo. Prostu Kalanu in župniku Hladniku, ki tako rada poudarjata svojo poštenost, na tej čedni družbi čestitamo in se čudimo, da ne ugovarjata takim lopovščinam ter še naprej sedita med to po sleparsko izvoljeno družbo.

(Neverjetno.) Na občnem zboru podružnice „Kmetijske družbe“ v Bohinjski Beli je pri volitvi delegata imela vsaka izmed obeh strank po 14 glasov, tako da ni bil nihče izvoljen. Pristaši SKS. so pravzaprav zmagali, kajti glas „Kmetijske družbe“ kot juristične osebe je glasom odredbe glavnega odbora neveljaven. Župnik Drole je zahteval, naj se njegov delegat za izvoljenega proglasi, proti čemur so seveda naši ugovarjali. Sklenilo se je, naj glavni odbor določi, kaj je storiti. Načelnik se je pa v svojem poročilu na glavni odbor zlagal, češ da se je sklenilo, naj glavni odbor določi, kaj naj bo delegat. O tem glavni odbor sploh nima pravice razsojati, kajti po § 12. družben. pravil so delegati le tisti, ki so pravilno izvoljeni, ne pa tisti, ki jih glavni odbor izbere. In kaj je naredil nezmožni družbeni predsednik Jan brez odborove vednosti? Določil je, da bo določen delegat pristaš SLS., ki niti ni bil izvoljen. To je že višek strankarske nesramnosti, ki se ji mora na vsak način konec narediti, če ne zlepa, pa zgrda!

(Manipulacija s slabo pšenico in moko.) Ljubljanski veletržec Ivan Knez je spomladi naročil v Srbiji 235.000 kg z grahamom in drugim emetjem pomočnega pšenice, jo dal zmlati in jo prodal manjšim trgovcem in pekarnam. Sedaj je bil obsojen zaradi tega na 10 tednov zapore in 1000 K globe. Obsojenih je bilo nadalje tudi več trgovcev in pekarn na 1 do 3 tedne zapore in na primerno globo.

(Dobro je biti poverjenik!) Poverjenikom pri pokrajinskih vladah se je določila dnevna plača s 340 kronami, poleg tega pa naj dobiva še vsak član poverjenikove družine po 12 kron.

(Samostojni noži.) Pod tem naslovom je prinesel „Domoljub“ dopis z Dobrove pri Ljubljani, kjer se je odigral žalosten slučaj na gasilski veselici. Stara, že čisto oslabela, a še ne skesana in za smrt previdena mati, SLS., je vzgojila mnogo sinov, več slabih kot dobrih. Med slabimi je bil tudi gostilničar Bricelj na Dobrovi, ki je postal v usodnem trenutku morilec svojega tovariša. Ves čas vojne je bil Bricelj najboljši župnikov prijatelj in obenem ovaduh svojih sožupljanov. K naši stranki je prišel le kot vohun, da je prenašal poročila o delovanju stranke svojemu župniku. Ker mu nismo videli v srec, smo ga sicer sprejeli v stranko, toda njegovih grehov ne bomo prevzeli. Kakor ste jih naučili, tako znajo. Kdor vam napravi sramoto, tistega napravite za „samostojnega“. Ako bi bila ob nagli smrti pokojnih voditeljev SLS. gg. Štefeta in dr. Lampeta obstojala naša stranka, bi bili klerikalci gotovo oba proglasili za „samostojnega“. Napram nesrečnemu Bricelju smo postali nezaupni, ko smo zvedeli za njegove sirovosti proti našim fantom in močnem med vojsko. Vi pa ste vse to in še drugo davno vedeli, a ste se ga posluževali kot špijona.

(Iz Polhovca gradca) nam pišejo: Dne 25. m. m. je umrl pri nas bivši župni upravitelj g. Čebašek. Pokojnik je bil blaga duša, pravi Kristusov namestnik, vzoren duhovnik, goreč za sveto stvar, zato se v politiko ni vmešaval. Boljšega duhovnika župnija še ni imela. Pošteni občani smo ga vsi visoko spoštovali in živeli z njim v prijateljskem razmerju. Vendar so se naši ljudje, ki mu niso privoščili niti malega borgega stanovanja in ki morajo sedaj blato na nje-

gov grob. Ako so se zgodile kake neurednosti pri posojilnici, ni tega kriv pokojni župnik, ampak nadzorstvo in pokojnikova bolezen. Pri pogrebu smo pokazali, kako ljub in drag nam je bil pokojni župnik. Pokoj njegovi duši!

(Iz Beričevega pri Ljubljani) nam poroča verodostojen somišljenik, da je „Domoljub“ dopis od Device Marije v Polju o napadu na Orle in o samostojnih pretepačih grda laž. Resnica je, da so se samostojni kmetje mirno vračali z naše veselice pri Device Mariji v Polju na svojih vozih. Blizu Beričevega je v temi eden naših voz zadel ob voz, v katerem so se vozili Orli, ki so začeli takoj posovati z „osli“ in na klic svojega poveljnika poskakali z voz ter se postavili v bojno črto. Oboroženi so bili s poleni in drogi. Takoj so pobili enega naših fantov na tla, a tudi naš mož, ki je priskočil mirit, je dobil z drogom po glavi, da se je pripril zgrudil. Dokazano je, da so se Orli že na veselici v Dobu oborožili za po-boje. Njihove ženske so podnevi nanosile polena na voz, češ pri Beričevem se bomo gotovo srečali s samostojneži. Le to je resnica o pretepačih, vse drugo pa je laž.

(Zaukerna carinarna.) V Celju sta stala na kolodvoru dva vlaka soli iz Nemčije že nad teden dni (morda stojita še danes tam!) ter čakala na zacarinjenje, dasi bi se bilo to lahko zgodilo v nekaj minutah. Med tem se je nabralo stojevine že nad pol milijona kron. Kdo bo plačal? Kmet in delavec!

(V št. Andražu v Slovenskih goricah) se ustanovi v najkrajšem času krajevni odbor SKS. Ustanovno zborovanje bo najbrže dne 26. t. m. Krepko na delo, da se združijo vsi tovarishi!

(Posojilnica v Kandiji) ki je med največjimi denarnimi zavodi na Dolenjskem, je pretečene dni z volitvijo novega odbora prešla v naše roke. Mi smo dobili 450, klerikalci pa 210 glasov. Le korajžno naprej! Povsod se mora zgoditi tako! Naš kmetijski denar bomo upravljali mi kmetje sami! Samostojnim Dolenjcem čestitamo!

(Poverjenik, ki povzra kmete.) Dne 27. m. m. je privozil deželni avto s poverjenikom za javna dela g. inž. Sernecem z Vranskega s tako naglico in brez vsakega signala, da je na ovinku pri Groblju z vso silo zadel v voz, na katerem se je peljal tovarish Fr. Turnšek z dvema kmetičama. Prednji del voza se je zdrobil, konjska oprava se je raztrgala in na vozu sedeče osebe so bile zmetane na vse strani. Kmetica Ferme je padla pod arto, kjer je obležala nezavestna s precejšnjimi poškodbami. Poverjenik se je ironično posmehoval. Kdo povrne vso škodo?

(Na kmetijski šoli v št. Juriju pri Celju) se je pojavil legar, vsled česar so odpovedani šesttedenski poučni tečaj za učitelje.

(Umrli.) Dne 27. m. m. je preminul naš zvesti pristaš, veren in skrben oče, vzoren gospodar, tovarish Anton Rejc, posestnik na Kremenu pri št. Rupertu. Bil je priden kot čebela ter vzgleden posojilniški odbor-nik. Za vsako dobro stvar in za vsak napredek je bil vnet. Še ne 57 let star je moral zapustiti v veliko žalost vseh, ki so imeli z njim večkrat opraviti, in posebno svoje ljube družine ta svet. Mnogoštevilen pogreb je pričal o naših trditvah. Naj počiva v miru! — Dne 30. m. m. je umrla v celjski javni bolnici gospa Nežica Jarnovič, žena posestnika in našega vrnega somišljenika gospoda Milosa Jarnoviča v Dramljah. Cenjeni rodbini in zlasti našemu vrlému pristašu in domoljubu izrekamo iskreno sožalje. — Dne 2. t. m. je umrl v Veliki Loki na Dolenjskem tovarish Fran Bizjak, župan in načelnik krajevnega odbora SKS. Pokojnik je bil naš vnet pristaš in neumorno delaven. Pogreba se je udeležil Sokol, dve požarni društvi in mnogobrojno občinstvo. Blag mu spomin! Sorodnikom naše sožalje!

(Tovarno za lesene žblje) ustanovi v Slovenski Bistrici uprava posestev grofa Attemsa. To bo v tem mestecu že druga tovarna za omenjeni predmet.

(Kupčija sadja v mariborski okolici) se je zadnje čase lepo razvila, ker so prišli kupci iz Banata,

Slavonije, Dunaja, Nemčije in celo iz Nizozemske. Dočim se je do zadnjega časa plačevalo najboljše sadje komaj kilogram po 1 K, so sedaj narasle cene na 2 do 3 K za kilogram.

(Italijanski nasilneži.) V komisiji za ljudsko štetje na Koroškem imajo odločilno besedo tudi Italijani, posebno v slovenski coni so jo dobili. Zaradi tega se bojimo za pravični izid glasovanja. Okrajnemu plebiscitnemu svetu v Pliberku predseduje n. pr. italijanski podpolkovnik Navarini. Ta se je predzadnje nedeljo civilno preoblečen pomešal med nemške razgrajče ter s palico udaril dva naša moža preko glave. Slovenskega orožnika, ki je hotel napraviti red, je istaklo udaril s palico. Orožnik, ki Italijana ni poznal, mu je vrnil s puškino cevjo, a pravico bi bil imel, da bi ga prebodel. In takim ljudem naj zaupamo pravično postopanje pri ljudskem glasovanju? — Po zadnjih vesteh je plebiscitna komisija Navarinija zaradi njegovega početja odstavila.

(Nemška veleposestva na Koroškem) se razdele takoj po plebiscitu med siromašne slovenske kmete kot delna odškodnina za nasilstva in ropanja Nemcev. To bo menda še zadnjega omahljivca spametovalo, da bo prihodnje nedeljo glasoval za Jugoslavijo. Nemška Avstrija bi seveda nikoli ne skrivila lasu svojim grofom in baronom. Nemški plemiči imajo na slovenskem Koroškem skoraj polovico vse zemlje.

(Koroško kmetstvo ljudstvo) se prihodnje nedeljo na glasovanju za vedno združi z ostalimi svojimi tovarishi v Jugoslavijo. Vsakdo naj raztrga zeleni volilni listič in ga naj s belim lističem, ki naj ostane cel, vlatne nazaj v ovitek.

(Plebiscit v koroški coni B) se izvrši vsled sklepa plebiscitne komisije dne 31. oktobra, seveda le v slučaju, če se coma A prihodnje nedeljo izreče za Jugoslavijo, kar trdno pričakujemo.

Politične vesti.

(Varstvo malih kmetij.) Srbski zakon, določujoč, da se posestva, ki ne presegajo 5 ha, ne smejo prodati na prisilni dražbi, kakor tudi ne potrebna živina, se bo uveljavil tudi za slovenski del države. Na ta način bo mali kmet sicer popolnoma varen pred oderuhi, vendar pa pomeni zakon nekako varuštvo nad kmetom.

(Državni davki se revidirajo.) Novi davčni zakoni še nikakor niso stalno določeni. Finančni minister namerava v kratkem sestaviti posebno komisijo, ki naj izdela načrt za enotne nove davke. V komisijo bodo poklicani strokovnjaki iz vse države in zastopniki glavnih gospodarskih in socialnih organizacij. Novi davčni zakoni pridejo kot ena glavnih točk na dnevni red ustavotvorne skupščine po njenem sprejetju ustave. Že zategadelj je življenjske važnosti, da bo v skupščini zadostno zastopan naš kmetijski stan.

(Naše meje proti Italiji.) Glede teh se začno še pred 15. t. m. pogajanja v Švici ali pa v Londonu. Z italijanske strani pridejo na konferenco ministrski predsednik, zunanji minister ter zastopniki generalnega štaba in mornarice. Naši zastopniki bodo baje ministrski predsednik doktor Vesnić, minister dr. Trumbić, general Pešić, admiral Prica in dr. Rybař (Slovenec). Italijani bodo vse-kakor odločitev zavlekli dotlej, da se konča ljudsko glasovanje na Koroškem, ker bo izid tega glasovanja njihovo merilo za zahteve po naši zemlji.

(Kmetijski nemiri na Hrvaškem) so imeli mnogo resnejši značaj, kakor se je zvedelo v javnosti. Zaradi nemirov je interpeliral hrvaški poslanec Bukšek v narodnem predstavništvu ter vprašal vlado: 1.) Ali je vlada obvestila kmetstvo o tem, v kak namen se popisuje in žigosa živina? 2.) Ali je vlada zasledovala razburjenje med ljudstvom? 3.) Kaj je vlada storila, da se zastareli srbski zakon prilagodi modernim krajevnim razmeram? 4.) Zakaj je vlada dopustila divjanje orožništva, ki je ubijalo kmete? — Ministrski predsednik je na vprašanja takoj odgovarjal in rekel med drugim, da nemirov ni izzvalo zgolj žigovanje, temveč da so vzroki nemirov politični,

ker so nepošteni agitatorji ljudstvo zapeljali. O ministrovem odgovoru se je razvila daljša debata in bati se je iznova ministrske krize. — Uradno je dognano, da je bilo pri zadnjih nemirih na Hrvaškem ubitih 24 oseb, in sicer 14 kmetov, 3 uradniki, 1 častnik, 2 orožnika, 2 vojaka in 2 finan-carja. Ranjenih je bilo okrog 100 oseb.

(Hrvaški kmet Tupek.) ki je ustrelil okrajnega predstojnika Špilarja, še ni bil obsojen, ker se je obravnavala preložila. Le obtožnica predlaga zanj smrt na vešalih.

(Bivši cesar Karel) se pogaja v Švici z odposlanci madžarske narodne obrambe, ki mu prigovarjajo, naj pride na Madžarsko, da zasede prestol. Ker pa bi se moral Karel zavežati, da brez privoljenja madžarskega parlamenta ne sprejme nobene druge krone, zato je odgovoril, da se ne odreče svojim cesarskim in kraljevim pravicam na ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije. Baje je tudi papež odločno na Karlovi strani ter z njim v stalni zvezi. To nam marsikaj pojasnuje glede domačih razmer.

(Avstrija se priključi Nemčiji.) Dunajski krščansko-socialna stranka izroči avstrijski vladilni resolucijo, me-rečo na to, da se v šestih mesecih izvrši ljudsko glasovanje glede spo-jitve Avstrije z Nemčijo.

(Mala antanta — petersvezve.) Romunski državniki delajo na to, da bi se iz male antante razvila petersvezve (Romunija, Grška, Čehoslovaška, Jugoslavija in Poljska). Ta zveza bi segala od Baltičkega do Sredozemskega morja. Avstrija in Madžarska bi bili sprejeti v zvezo šele tedaj, ko bi izpolnili mirovne pogo-je. Nova petersvezve bi gledala na to, da se mirovne pogodbe natančno izpolnijo. Ustanoviti pa bi se morala ta zveza še prej, preden bi se Nemčija in Rusija zopet okrepili. V odkritosrčnost romunskih načrtov ne moremo prav verovati, ker sta baš prejšnji teden romunski in italijanski ministrski predsednik v Rimu prisegala večno zvestobo med Italijani in Romuni.

(Čehi in Italijani.) Povodom praškega velesenja je priredil odbor velesenja skupno s praškim magistratom slavnostno pojedino na čast italijanskim gostom. Župan dr. Baxa je slavil Italijo ter se ji zahvaljeval za pomoč. Italijanski zastopnik je obetal vedno naklonjenost Italije Čehom. Prva naklonjenost se je pokazala s tem, da so dobili Čehi v Trstu svoje pristanišče.

(Pogajanja med Rusijo in Poljsko) se že vrše v Rigi ter se bo najbrže že v nekaj dneh sklenilo premirje. Rusija bo sprejela baje vse poljske predloge razen zahteve po razorožitvi rdeče armade.

(Proč od Nemcev!) Dasiravno je prebivalstvo Vorarlberske vsekoli nemško, vendar je deželna vlada pro-sila v imenu vsega prebivalstva, naj se dežela prikljopi k Švici, ker čaka v Avstriji in Nemčiji vse žalostna prihodnost. Nekateri koroški zaslep-ljenci pa po sili rinijo svoje glave v Avstrijo.

(56 milijonov kron) dolguje avstro-ogrska poštna hranilnica našim podanikom.

(Delavci, ne na Francosko!) Naš konzulat v Marseilu poroča, da prihaja mnogo naših državljanov na Francosko dela iskat, čeprav se tam delo prav težko dobi. Delavci zapra-vijo svoje prihranke, nato pa zapadejo najhujši bedi.

Gospodarstvo.

(Za pregled carinskega poslova-nja.) proti kateremu je toliko pritožb, bo sestavil finančni minister posebno komisijo, ki bo pregledovala carin-sko poslovanje. Nastavijo se tudi po-tujoči carinski nadzorniki, ki bodo sprejemali pritožbe strank.

(Dohodki nove trošarine) so pro-računjeni za dobo prvega leta take-le: pri sladkorju s 480 milijoni, pri alkoholu s 320 milijoni, pri pivu s 128 milijoni, pri žganju z 48 milijoni, pri kavi s 96 milijoni kron itd. Vsi dohodki trošarine so proračunje-ni na 1 milijardo in 12 milijonov kron.

(Izvoz naših žrebet.) Za okrepitev naše valute je dovolil ministrski od-bor, da se sme iz naše države izvozi-

ti 500 žrebet iz leta 1918. in 1000 žrebet iz let 1919. in 1920.

(Cene vinu.) Inozemci povprašuje-jo le po starem vinu, ki ga je že malo. Za novo vino še ni pravega povpraševanja, ker se splošno pričakuje, da bodo cene padle. Ker je letošnji pridelek izboren, naj bi ga vinograd-niki, ki nimajo sile za denar, držali, da se nastavijo prave cene. V Istri in na Primorskem so cene trdne. V Istri so prodajali grozdje 100 kg po 60 do 100 lir. Dalmatinsko novo vi-no se prodaja v Trstu postavljeno li-ter po 10 kron. Dolenjsko vino ima od 16 do 22 stopinj sladkorja ter se prodaja po 10 do 14 kron liter.

(Izvoz vina) je še vedno nemogoč vsled velike razlike v tujih valutah in visoke izvozne carine. Na Češkem se prodaja dobro vino hektoliter po 1500, na Dunaju pa po 1550 naših kron, dočim imajo pri nas in na Hrvaškem nekoliko dobra vina ceno od 1600 do 1800 kron, mošt pa po 1000 kron za hektoliter. Hektoliter banatskega vina velja na mestu (v Vrhu) od 1200 do 1500 kron. — V Italiji so pridelali letos 10 mili-jonov hektolitrov vina več, kot lani ter se tam prodaja dobro vino hekto-liter po 900 naših kron. — Za našo vinsko trgovino se potemtakem ne odpira ugodna bodočnost.

(Sladkor.) Poročila iz Čehoslovaške glede sladkorne letine so prav ugodna. Tudi Nizozemska in Belgi-ja bosta imeli sladkorja za izvoz. Na Angleškem padajo cene sladkor-ju, istotako v Ameriki. V Nemčiji je pridelek sladkorne repe dober. Cena sladkorju bo od 4 do 4-50 mark.

(Izvoz suhega sadja) je prost. Pla-čati je treba 40 kron izvozne carine za 100 kg.

(Monopolna uprava in tobak.) Monopolna uprava v Beogradu se je šele sedaj, ko so začeli tobak sprav-ljati, spomnila, da se bodo potrebo-vala zanj velika skladišča, ki so jih začeli z vso naglico graditi. Bati se je, da bodo velike množine tobaka se-gnile, preden pridejo pod streho.

(Trgovski promet med Jugoslavijo in Čehoslovaško.) Lani se je uvo-zilo k nam iz Čehoslovaške blaga za 168 in pol milijona, od nas pa se ga je izvozilo za 243 milijonov kron.

(Cene žitu in moki v Banatu) so zopet poskočile. Za pšenico se zahte-va od 830 do 870 kron, za rž od 570 do 580 kron, za ječmen od 450 do 490 kron, za oves od 220 do 240 kron za 100 kg. Moka št. 1 velja kilogram od 13 do 13-30 kron, moka za kuho od 12 do 12-30 kron, krušna moka pa 11 kron.

(Pivovarne v Jugoslaviji.) V naši državi imamo 42 pivovarn, ki so pred vojno izdelovale 750.000 hl piva. Snujeta se dve veliki novi pivovarni, in sicer v Zagrebu, kjer jo ustanovi gostilničarska zadruga, in v Mosta-ru, kjer jo ustanove s češkim kapita-lom.

(Nove sadjarske in vinarske šole na Hrvaškem) se ustanove v naj-krajšem času. V ta namen se vzamejo potem agrarne reforme pri-pravna veleposestva, kar se je že zgodilo za tako šolo v Novem, ki ima 30 oralov sveta.

(Pridelek tobaka v Hercegovini) se ceni letos na 20.000 (lani 18.000) centov. Nasajenega je bilo letos iz-redno mnogo tobaka, toda uničila ga je suša.

(Žito za Avstrijo.) Nemška Avstri-ja je letos nakupila od Jugoslavije, Bolgarije in Rumunije 56.100 vago-nov žita ter plačala zanj okoli 5 mi-lijard kron. Kaj bi bilo z Nemci brez naših žitnic?

(Drobiž iz lesa) je založila nem-ška občina Hadersfeld, ker primanj-kuje kovin in papirja.

Izjava uredništva.

Z ozirom na dopis od Sv. Jakoba v Slovenskih goricah, ki smo ga pri-občili v 40. številki „Kmetijskega lista“, izjavljamo, da je dopis zastarel in da zlasti odstavek glede kupčije s sadjem, v katerem se omenja Mrmolja, ne odgovarja dejstvom. Kakor nam tovarish Mrmolja sam sporoča, je on le posredoval, da se je dosegel v av-gustovih krizi izvoz sadja na Dunaj in na Bavarsko; sadja pa sam ni kupoval. Z dosego izvoza so se raspečala jabolka in češplje, za katere ni bilo sicer nobene prave kupčije.

Obrtnik.

Resni čas za obrtni stan.

Zadnje čase se zopet čuje, da se snuje „Samostojna obrtna stranka“. In to pot na Stajerskem po nekem zavednem obrtniku, kateri je splošno znan kot organizator. Ta gospod je bil pri ustanovitvi take stranke že v Ljubljani, kjer je imel vendar dovolj prilike spoznati, s kakimi težkočami je združena taka stranka, in to v prvi vrsti zatrdajo, ker je večina obrtnega stanu že organizirana v SKS. To je dalo povod sedanjemu „Obrtni organizaciji za Slovenijo“, da se je na deželi popolnoma združila s SKS. S tem se je zadela tudi terna, kajti glavno mesto Ljubljana je itak izločeno pri volitvi od ostale dežele.

Že takrat se je sklepalo, da se zna razviti SKS. kot prava in naravna agrarna stranka v močno in odločno jočo stranko v Sloveniji. Obenem se je tudi računalo s tem, da bo imela SKS. najmočnejšo zaslombo med kmetijskim stanom po vsi Jugoslaviji. Niso nas varale naše nade v tem oziru. SKS. se že danes povsod uvažuje in le slepec mora biti oni, ki tega ne uvideva. Obrtni stan si mora šteti v čast, da se je kot prvi združil potem fuzije s to stranko. Vsaj pa je to tudi čisto naravno, ker sta si kmetijski in obrtni stan tako sorodna, da si skoro misliti ne moremo obstoja enega brez obstoja drugega. Ta naravna vez se je izpolnila tudi na gospodarskem in političnem polju v tej smeri, da sodelujeta ta dva vele-razna stanova roko v roki tako za

svoj, kakor za obetov vseh stanov. Stranka je danes še politično nemočnejša. Trezni politiki razen nekaterih fanatičnih pristašev SLS. in nekaj obrtnih organizatorjev, katere vodi samo hlepenje po mandatu (drugače si ne moremo razložiti njihovega početja), s tem računajo in odobravajo strankin program. Na Kranjskem se širi čim dalje bolj zavednost med obrtnim stanom in misel sporazuma s SKS. Posebno Dolenjci se zelo ogrevajo za njo. Zadnji čas se je storil važen korak tudi za Gorenjsko. Načelnik „Obrtne organizacije za Slovenijo“, g. Ogrič, je priredil dne 23. septembra shod v Kranju, na katerem se je sklenilo, da gorenjski obrtniki zastavijo vse sile za agitacijo za SKS., ker so sprevideli, da je s to stranko zagotovljen politični in gospodarski obstoj obrtnemu stanu. Tudi iz Stajerske prihajajo glasovi, ki žele, naj bi se med tamkajšnjimi obrtniki razvila agitacija za pristop k SKS. Zato, da se iz Dolenjske ne more vsega storiti v kljub dobri volji in zavednosti obrtnikov. Namesto da se snuje „Samostojna obrtna stranka za Stajersko“, naj bi se raje delovalo za priklonitev vsega obrtnega stanu k „Samostojni kmetijski stranki“. Res je, da se s tem izgubi stanovski naslov, vendar je treba pomisliti, da je SKS. dolžna dejansko enako delovati po svojih zastopnikih za oba stanova, ki sta združena v njej.

Glavno pa je to, da se stranka zaveda svoje dolžnosti, kar je dokazala s tem, da je takoj po razpisu volitev zahtevala od „Obrtne organizacije“, da ji le-ta naznani ime kandidata iz obrtnega stanu, ki si ga iz svoje srede sama izbere. Prepričani smo, da bi strankino vodstvo v pri-

meru, če bi bil v SKS. združen ves obrtni stan Slovenije, gotovo odstopilo temu številu primerno število mandatov obrtnemu stanu. Zatorej povejte v obraz onim zasleplencem, ki snujejo novo SOS., da so zavedni obrtniki že združeni v SKS., v kateri bo obrtni stan zastopan tako kot v nobeni drugi stranki.

Se je čas, da pristopite k tej stranki. Ne pustite se varati od nikogar! Kdor se pa čuti zmožnega in hrepni po časti kandidata, naj svoje želje naznani „Obrtni organizaciji za Slovenijo“ v Novem mestu, ker bo ta brezdvomno vpoštevala njegove želje v korist SKS. in obrtnega stanu! Na delo tedaj, ker je skrajni čas!

Malovič.

Obrtniške vesti.

(Za Koroško.) Od doneska prireditve, ki je bila že zadnjič omenjena, je pomočniški odsek „Obrtnega društva za Novo mesto in okolico“ daroval za zmago pravične stvari koroških bratov „Koroškemu odboru“ 800 K. — Zbirka članov „Obrtnega društva za Novo mesto in okolico“ za koroški propagandni sklad je narasla že nad tisoč kron. Obrtniki, le tako naprej!

(Obrtni shodi.) V Škofji Loki bo v nedeljo dne 10. oktobra ob štirinajstih obrtni shod. Obrtniki iz Škofje Loke in njene bližnje in daljnje okolice, zavedajte se resnosti časa in združite se, da pokažemo, da smo tu, da smo močni in da ne potrebujemo obrtnemu stanu škodljivih zastopnikov in voditeljev ter da se znamo sami voditi. Obrtnik in kmet se hočeta osvoboditi tujega jarma, pri čemer jima je zmaga zagotovljena. Da boste slišali prave obrtniške govornike

iz Gorenjske in Dolenjske, zato pridite vsi obrtniki brez razlike strankarskega mišljenja v nedeljo na ta shod! — V St. Vidu nad Ljubljano (Vižmarjih) bo v nedeljo dne 10. oktobra obrtni shod. Čas in prostor bo sta razvidna z lepakom. Obrtniki iz St. Vida, Dravlj, Vižmarjev in iz okolice teh krajev, udeležite se zanesljivo tega shoda, da boste zvedeli, kje se obeta obrtnemu stanu boljša bodočnost. Ker je v združenju moč in naša zmaga, zato dne 10. oktobra vsi na ta obrtni shod! — V St. Vidu pri Stični bo v nedeljo dne 17. oktobra obrtni shod, na katerega opozarjamo že sedaj. Zlasti vabimo nanj zavedne obrtnike iz Višnje gore, Stične, Radohove vasi in iz šentvidske okolice. Komur sta mar blagostanje in napredek obrtništva, naj se tega važnega shoda zanesljivo udeleži. Shod bo sklican po posebnih lepakih v nekaj dneh. Obrtnikom v omenjenih krajih kakor tudi onim izven St. Vida dajeta rade volje pojasnila glede železniške zveze i. dr. „Obrtna organizacija za Slovenijo“ in „Obrtno društvo za Novo mesto in okolico“.

(Obrtnikom v vednost.) Vse izražene želje sporočamo, da pripravljamo obrtne shode na mnogih krajih. Določeno je, da bo obrtni shod v Kamniku dne 24. oktobra, to je tisto nedeljo, ko bo v tem mestecu kmetijski tabor SKS. Še potrebna naznanila bomo objavili po listih in razglasili z lepaki. — Obrtna organizacija za Slovenijo.

(Zahvala.) G. A. Jakaz (sedaj v občini javni bolnici ljubljanski) je poslal „Obrtnemu društvu“ v Novem mestu to-le zahvalo: V dno duše me je razveselila vest o dobrodelnosti prireditvi v mojo korist. Danes, v svoji najhujši nesreči, sem spoznal, kdo

mi je pravi prijatelj. Žrtvovali ste se vsi z nesebičnim namenom, pomagali meni in s tem pomagali tudi prizadeti moji rodbini. Poživlja me za-vest, da še živijo ljudje na svetu, ki jim bijejo srca za ljubezen in sočutje. Neizbrisno mi ostanete v spominu! Hvala Vam stotera!

(Davek na poslovno obrt) je finančni minister odgodil ter ne stopi v veljavo.

(Za obrtnike.) Z ozirom na uvedbo davka na poslovne obrti po vsej kraljevini se pripravljajo posebne dolžnosti davčnih obvezancev glede vodstva knjig in plačevanja obrtnega davka. Da se ta posel lažje in hitreje vrši, je pozval finančni minister za dan 10. oktobra 1920. zastopnike obrtnih zbornic iz vse kraljevine na posvetovanje o tem vprašanju.

(Nadomestilo za usnjate gonilne jermene.) V izložbenem oknu „Urada za pospeševanje obrti“ v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, so razstavljeni Fesslerjevi gonilni jermeni, ki se kot nadomestilo za usnjate gonilne jermene že na leta uporabljajo v različnih velikih tovarnah v Nemčiji in so se prav dobro obnesli. Ker je razlika v cenah teh jermenov napram usnjatim jako velika, opozarjamo nanje občinstvo. Natančnejša pojasnila daje „Urad za pospeševanje obrti“ v Ljubljani.

(Klej za mizarje.) „Urad za pospeševanje obrti“ v Ljubljani je prejel nekaj kleja. Obrtniki naj takoj prijavijo svoje zahteve.

Ali ste že naročeni na „Kmetijski list“?

Mali oglasi.

Suhe gobe,

laneno seme, kumno in vse druge deželne pridelke kupuje trgovina s semeni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Mlinska sita

po zelo nizkih cenah nudi J. Dolinar, Smlednik-Medvode.

Primešaj krmi Mastin!

V zmislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporočil dne 28. julija 1899, št. 25.255, smejo dietetično sredstvo Mastin, redilni prašek za prasiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogist in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen v Ljubljani, dne 3. avgusta 1900, mag. opr. št. 28.561. — Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina stane K 30.50 in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaj; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti K 12.50.

Lekarnar Trnkoci v Ljubljani (Slovenija) zraven rotovža.

Kupijo se bukovi, hrastovi in smrekovi hlodi za žago.

Ivan Siška

Ljubljana, Metelkova ulica št. 4.

Ustanovljeno 1903. Stampilje iz kavčuka in kovin.

Katalog franco.

Pečati, Klišaji za tisk, Sablone, Vavodne tiskalnice, Modeli za predtiskanje perila.

Novo! Datum-stampilje lastnega izdelka.

ANTON ČERNE

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Na sejnih

prodaja po nizki ceni na svoji stojnici najboljše moške in otroške obleke domačega izdelka

Ivan Sax,

ki ima trgovino tudi z manufakturnim blagom v Ljubljani na Starem trgu št. 8.

Šivalni stroji za obrtno in rodbinsko rabo so dospeli.

Dobe se tudi posamezni deli, igle, olje za stroje, potrebščine za šivilje, čevljarje in krojače i. dr.

IOSIP PETELINC v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 7.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg 8, Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun s čistimi 4 % brez odbitka rentnega davka. Ustanovljen septembra 1919. Prometa v prvih treh mesecih nad 10.000.000 kron. Neposredno pod državnim nadzorstvom.

Poljedelski stroji.

Mlatilnice za ročni in vrtilni pogon, vratila, čistilnice, slamo-reznice za pogon z roko in silo, sadne in vinske stiskalnice, sadne mline, brzoparilnice, bakrene (kufrene) kotle za žganjekuho in druge stroje

ima vedno v veliki izbiri v zalogi lastnica po umrlem soprogu

Franco Hittju v Ljubljani, Sv. Martina c. 2.

Edina zaloga poljedelskih strojev tvornice Umrath & Komp.

Vpoštevajte oglase (insertate) v „Kmetijskem listu“! Pridobivajte listu nove oglase! Oglasi v našem listu imajo velik uspeh!

Pnevmatike za avto in kolesa v vseh dimenzijah, gumijeve predmete, vsakovrstne žice za električno napeljavo, elektrotehnični material in vsakovrstne potrebščine priporoča po najnižjih cenah

M. Kuštrin,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 20; telefon št. 470.

Podružnica: Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Alojzij Vodnik

Ljubljana, Kolodvorska ulica.

500 nagrobnih spomenikov vedno v zalogi, dalje 15 vrst marmorja za pohištvene oprave, rodbinske grobnice, mavzoleji, umetniški portreti iz marmorja, razna cerkvena dela, mlinski kamni i. t. d.

Kdor potrebuje

železo, različno orodje in okovje, cement, traverze, pločevine in sploh železnino, naj se obrne zaupno na tvrdko

Zalta & Žilič

trgovina na drobno in debelo v Ljubljani, Gosposvetaka cesta št. 10 (Marije Terezije cesta).

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani

Tel. int. 230 Dunajska cesta št. 35 Brojčavke: „Stroj“

izdelujejo stroje za lesno industrijo, kakor jarmenike, krožne in tračne žage, stružnice, freze, specialne stroje za fabrikacijo sodov, upognjenega pohištva in lesenih ovek, Francisove in Peltonove turbine in vodna kolesa vsake velikosti.

Naprave za mline in žage.

Projektiranje in izpeljava tovarn za lesno industrijo in električnih central.

Katalog na zahtevo.

* Električna razsvetljava! *

Popolne napeljave v mestih in pokrajinah.

Kompletne naprave gradi in vsakovrstne instalacije izdeluje po najmodernejših principih in po najkulantnejših pogojih

tvrdka „Svetla“

Centrala: LJUBLJANA, Mestni trg 25.

Podružnica: ZAGREB, Frankopanska ul. 2.

Ponudbe in pojasnila so na željo vsak čas brezplačno na razpolago.